

Jaarverslag diaconaal opbouwwerker 2022

Opening Titus Brandsmahuis

Het jaar 2022 stond in het teken van de heropening van het Titus Brandsmahuis en het opstarten van het Huis van Ontmoeting, een plek om koffie te drinken, een praatje te maken, de krant te lezen en met vragen terecht te kunnen. In een apart verslag geef ik het verloop aan van het Huis van Ontmoeting. Voor de hele Sint-Vitusparochie hebben de koffieochtenden een impuls gegeven aan het gastvrij gemeenschap zijn waar plek is voor iedere mens in al zijn kwetsbaarheid, met al zijn talenten en met rijke levensverhalen. De ontmoeting tussen parochianen en mensen uit de stad heeft steeds meer vorm gekregen in dit jaar. Gelukkig was de corona-pandemie bijna uitgeraasd en langzaam was er weer meer ruimte om het leven weer op te pakken en bijeenkomsten te organiseren. Ik heb er veel tijd, energie en enthousiasme in gestoken om het Huis van Ontmoeting vorm te geven samen met coördinator Gerdy Hahn en met alle nieuwe vrijwilligers van het Gastvrijheidsteam. De subsidie van Space for Grace zorgde voor financiële ruimte om mijn tijd hieraan te besteden. De vijf landelijke bijeenkomsten met andere innovatieve projecten verspreid over Nederland zorgden voor momenten van bezinning, verdieping en nieuwe ideeën.

Individuele begeleiding

Naast de vele mensen die ik op de ochtenden ontmoet en soms ondersteun met adviezen of met bonnen, heb ik 48 mensen persoonlijk begeleid. Soms was die begeleiding voor een korte periode, maar heel intensief. Vaak trek ik voor langere tijd met mensen op en heb ik maandelijks gesprekken. Een aantal mensen begeleid ik in de contacten met instanties. Het is soms verrassend hoe strak organisaties vast zitten in protocollen waardoor ze de mens uit beeld verliezen. Ik probeer dan de mens terug in beeld te krijgen en samen met de persoon en de instantie te kijken naar wat nodig is om iemand vooruit te helpen. Met creativiteit en humor is vaak wel iets te bereiken, maar soms is het vreselijk taai en daar worden de personen die ik begeleid moedeloos en wantrouwend van. Afhaken ligt altijd op de loer.

Drie mensen heb ik begeleid naar hun sterven en dood, twee mensen van halverwege de vijftig, één moeder van 44 met twee basisschoolkinderen. Het is bijzonder om naast mensen te mogen staan juist als ze ernstig ziek zijn, maar ik vind het ook confronterend en verdrietig. Ziekte of gezondheid hebben we niet in de hand. Samen bidden om kracht en troost doet dan goed.

Voor verschillende mensen hebben we huisraad geregeld: een bed, een dekbed, fietsen of een koelkast. Regelmatig is er een busje nodig om spullen te vervoeren of voor de verhuizing. En er worden steeds meer supermarktbonnen uitgedeeld aan mensen die tijdelijk geen geld krijgen door schulden, een foutje van gemeente of bewindvoerder of door hun eigen fouten. Mijn insteek is dat niemand in ons land honger moet lijden en dat iedereen recht heeft op een dak boven het hoofd. Huisvesting is moeilijk te regelen, maar dat mensen boodschappen kunnen doen, dat is eenvoudiger voor elkaar te krijgen. Belangrijk is het om altijd kritisch te blijven en door te vragen als mensen steeds opnieuw aankloppen. Door de koffieochtenden krijg ik meer contacten met daklozen en dat zorgt ook voor meer vraag naar bonnen. Grappig is dat ze vervolgens over elkaar vertellen waarom de ander dat helemaal niet nodig heeft of ze doorverkoopt of een supermarktverbod heeft en ze daarom niet kan uitgeven. Het leert me om de lat hoger te leggen en grenzen strak aan te geven, ook al zal er best nog eens iemand een bon krijgen die dat minder nodig heeft. Maar beter een keer bedrogen, dan iemand overgeslagen die de hulp echt nodig heeft.

Sant'Egidiomaaltijden

In 2022 zijn er 10 maaltijden geweest. Het had twee jaar stil gelegen door de verbouwing en de coronapandemie. Goed was het om te merken dat de kookvrijwilligers er meteen weer stonden en de tafeldekploeg wordt steeds groter. Er heerst een goede sfeer. Aan het begin van het jaar waren er tussen de 20 en 25 eters, aan het einde van het jaar was dat tussen de 30 en de 35. Ook mensen uit de Noodopvang voor vluchtelingen in het WTC wisten ons te vinden en zijn verschillende keren aangeschoven aan tafel. Er is altijd wel iemand die Engels spreekt en die kan vertalen en het zorgt voor mooie gesprekken. Bijzonder is het dat veel gasten steeds aan andere tafels zitten en dat iedereen zo elkaar leert kennen. Velen nemen een bekende mee nadat ze een keer geweest zijn. Je ziet mensen genieten van het eten dat met liefde wordt klaargemaakt en van het gezelschap. Mensen kunnen even gewoon mens zijn en de problemen die we allemaal zo met ons meedragen verdwijnen naar de achtergrond voor een paar uur.

Na elke maaltijd is er een gebedsviering in de Bonifatiuskerk. Ongeveer de helft van de eters doet daaraan mee en geniet van de stilte en het bidden tot God. De anderen doen of de afwas of gaan weg. Er staat een bus voor een vrijwillige bijdrage voor wie dat kan betalen. Wie geen geld heeft wordt aangespoord om de bus voorbij te lopen. Het bijzondere is dat we gemiddeld genomen quitte spelen, de inkomsten dekken de uitgaven voor het eten.

En de kookgroep krijgt steeds meer ervaring zodat ze de hoeveelheden en de tijd die nodig is om het klaar te maken beter kunnen inschatten. Daardoor is er beduidend minder stress in de keuken dan in het begin.

Contacten met andere organisaties

Ik blijf investeren in de contacten en samenwerking met andere organisaties. Met het Diaconaal Platform Leeuwarden zijn de contacten hecht. Ik zit daar in het dagelijks bestuur. Waar we kunnen trekken we als kerken samen op. Ook maak ik regelmatig gebruik van de fondsen die ze hebben voor ongedocumenteerde vluchtelingen en die voor urgente noden van mensen die niet bij een kerk zijn aangesloten.

Met Noodopvang Friesland proberen we te zorgen voor een Bed-, Bad- Broodopvang met begeleiding naar een perspectiefrijke toekomst. Dat loopt moeizaam door het politieke klimaat in ons land. In het laatste regeerakkoord heeft het kabinet verwoord dat er een landelijk dekkende voorziening moet komen voor uitgeprocedeerde vluchtelingen die tussen wal en schip dreigen te vallen. Hopelijk krijgt dit vanaf 2024 vorm ook hier in Friesland, maar gemeentes en provincie lopen niet zo hard hiervoor.

Er is een samenwerkingsoverleg met veel organisaties, LSO, waarin besproken wordt hoe schrijnende gevallen toch een toekomst kunnen vinden. Soms lukt dat, maar gemakkelijk is het nooit. Een voorbeeld dat besproken werd: een mevrouw van halverwege de 70 afkomstig uit Nigeria. Haar kinderen hebben allemaal in NL een verblijfsvergunning. Mevrouw heeft Alzheimer. Ze heeft een afwijzing gekregen op haar asielaanvraag en moet het land uit. Ze heeft geen recht op zorg. Een tijd lang woonde ze bij een dochter op drie hoog in Leeuwarden. Ze kon het huis niet uit, want traplopen lukt niet. De Alzheimer schreide voort en ze deed rare dingen waardoor de zorg voor haar dochter te zwaar werd. Door de acute crisis die ontstond kon ze toch terecht in een verpleeghuis. De gemeente stond garant voor de kosten. Doordat de gemeente niet langer wil betalen en het verpleeghuis zelf ook de kosten niet kan dragen dreigt ze op straat te worden gezet. DtenV en IOM werken niet mee aan uitzetting van deze vrouw. IND heeft een commissie schrijnende gevallen, maar die kan pas aan het werk als er geen procedure meer loopt en die loopt nog wel: een verzoek om op medische gronden te mogen blijven, die volgens de IND kansloos is. Ik dring in dit overleg aan op creatieve oplossingen. Iedereen voelt aan dat deze mevrouw hier zal sterven. Laat dit dan alsjeblieft zonder stress verlopen, zonder angst of ze wel of niet in het verpleeghuis kan blijven en zonder angst voor uitzetting,

zodat de kinderen waardig afscheid kunnen nemen van hun moeder en deze laatste periode naast haar kunnen staan. Dat is ook nu, in juni 2023, nog steeds niet geregeld.

Natuurlijk zijn er ook contacten met ambtenaren van de gemeente rond armoede, vluchtelingen en andere diaconale thema's. Soms schuif ik aan bij informatieve bijeenkomsten en lezingen die georganiseerd worden door NHL Stenden Social Work of door andere netwerken en organisaties die actief zijn in het sociaal domein.

De Vincentiusvereniging in Dokkum heeft een caravan in Burgum. Ook één van onze gezinnen kon daar een week een geweldig leuke vakantie beleven. Een mooie vorm van samenwerking.

En voor de Voedselbank hebben we een dag een Supermarktactie gedraaid met vrijwilligers uit de parochie. Die hebben daar met veel plezier aan meegewerkt en de opbrengst was ook naar volle tevredenheid. Volgend jaar doen we weer mee.

Het intense contact met straatpastor Geke Boersma en de nieuw aangestelde straatpastor en tevens de coördinator van het Aanloophuis, Harmke Lagerwaard, is heel waardevol. We trekken regelmatig samen op en ook de uitwisseling van ervaringen is mooi, omdat ons werk heel erg op elkaar lijkt.

Diaconale werkgroepen

De werkgroepen Zieken en Ouderen waren zoekende dit jaar na de coronapandemie. Ze hebben besloten geen maandelijks bijeenkomsten meer te houden. Alleen met de kerst zijn er drie middagen georganiseerd voor ouderen met een viering en een kerstmaaltijd. Vrijwilligers van het gastvrijheidsteam hebben de werkgroepen daarbij ondersteund. De middagen vielen erg in de smaak, maar voor de werkgroepen was het erg wennen om alles te organiseren op een nieuwe plek, op een nieuwe manier. De bezoekersgroepen zijn kwetsbaar omdat de vrijwilligers zelf op een leeftijd komen dat ze tot de doelgroep gaan behoren. We zoeken naar goede wegen om te gaan voor de toekomst.

Voor de Scheepsmaatjes zijn twee bijeenkomsten georganiseerd. In mei hebben we in Wytgaard ontdekt wie Titus Brandsma was, waar hij leefde en wat hij heeft gedaan en waarom hij heilig is verklaard. Hij zelf was er bij in de vorm van een levensgrote pop. In november hebben we stil gestaan bij Advent en het licht van Christus dat doorbreekt in het donker. Deze dag begon met een viering samen met de ouderen in de kapel van Sint Jozef. Na de koffie versierden we een lichtje. Na de lunch reden de taxi's weer voor om iedereen naar huis te brengen.

Twee jonge meiden hebben in het begin van het jaar meegeholpen en meegelopen met diaconale activiteiten in het kader van hun maatschappelijke stage. Heel leerzaam voor hen en ook heel leerzaam voor mij. De vragen die ze stellen zetten je aan het denken. Ik neem tot slotte deel aan alle vergaderingen van de PCI. Zo weten we van elkaar wat er gebeurt en overleggen we over de ondersteuning die gegeven kan worden. Ik voel me gedragen door het PCI-bestuur. En de PCI is blij met mij, omdat ze door mijn werk op het spoor gezet worden van veel hulpvragen.

Kansfonds

Het Kansfonds benaderde ons in het najaar met de vraag of we mensen kenden die leden onder de hoge energie- en boodschappenprijzen. Met hun bijdrage en in samenwerking met de vele kerken in Leeuwarden hebben we in de winter van 2022-2023 104 gezinnen en alleenstaanden kunnen steunen met 2x200 euro aan boodschappenbonnen en in het voorjaar van 2023 nog eens 120 andere adressen met 200 Euro aan bonnen. Deze actie maakt verschil in het leven van mensen en verspreidt vreugde.

Overige activiteiten

Van 29 april tot en met 1 mei was er een prachtig familieweekend in Nijhuizum voor alle gezinnen van de parochie. De jongeren kwamen op vrijdagavond en vanaf zaterdagochtend waren ook de ouders met de jongere kinderen aanwezig. Koning zijn was het thema. Het was een geweldig vruchtbaar weekend dat zorgt voor verbinding tussen gelovige gezinnen en dat het geloof versterkt.

We hebben als team bijeenkomsten georganiseerd in het kader van het synodaal proces, steeds 1 op de middag en 1 op de avond.

Op 25 en 26 maart hebben we deelgenomen aan een conferentie over de missionaire parochie met als hoofdgast de Canadese priester James Mallon, die geëxperimenteerd heeft met nieuwe manieren van parochie zijn die nieuwe mensen betreft bij de geloofsgemeenschap. Het was voor ons inspirerend, ook al konden we ons niet in alle elementen vinden die gepresenteerd werden op deze twee dagen. Een vrucht van de conferentie is dat we na de zomer begonnen zijn met Geloof op Tafel. Een maaltijd gevolgd door het kijken van een video afgewisseld met vragen. Elke keer is er een ander thema. Ook deze bijeenkomsten houden we twee keer, één op de avond in Leeuwarden en één op de morgen in Wergea of Wytgaard, die wordt afgesloten met soep en broodjes. Voor beide groepen is voldoende deelname, maar er is ook altijd ruimte voor nieuwe instromers. Het samen eten zorgt ervoor dat de deelnemers elkaar beter leren kennen. In het najaar zijn we begonnen met Lectio Divina onder leiding van Frits Eshuis en mij. Deze vier bijeenkomsten gingen over het bijbelboek Jona dat we in zijn geheel hebben gelezen en verbonden met ons eigen leven en onze vragen. In 2023 zijn we hiermee verder gegaan maar nu lezen we steeds het evangelie van de zondag die volgt op de bijeenkomst. Daardoor is het gemakkelijker om eenmalig deel te nemen. Ook neem ik deel aan de vergaderingen van het parochiebestuur en de parochievergaderingen.

Tot slot heeft het Klein Beraad Diaconie in de week voor Pasen paaseitjes gebracht bij de noodopvang voor Oekraïners in Nij Mellens met een paaswens in het Oekraïens en in het Nederlands. De oorlog in hun land heeft ons het hele jaar beziggehouden. Het gebed om vrede voor Oekraïne en voor alle plekken op de wereld waar oorlog heerst is een blijvende noodzaak.

Pastor Lysbeth Minnema, juni 2023